

Pavergtasis pasaulis protestuoja

SUJUDIMAS PJT RYŠIUM SU ŽUDYNĖMIS VENGRIJOJE

Ryšium su 1956 metais vadovavusių Vengrijos tautinei revoliucijai prieš sovietus asmenų buv. min. pirm. Imre Nagy, krašto apsaugos min. gen. P. Maletier ir kelių kitų vadų sovietinėmis žudynėmis slapto sovietinio „teismo“ sprendimu, Pavergtosios Jungtinės Tautos griežėsi energingų žygių Jungtinių Tautų ir laisvojo pasaulio vyriausybių sąžinei paveikti, kad pagaliau pajustų savo atsakomybę ir pavartotų realias priemones sovietinėms žudynėms ir patyčioms iš tarptautinių sutarčių ir pačių Jungtinių Tautų sustabdyti.

PJT pirmininkas telegramomis atsisaukė į laisvojo pasaulio vyriausybių galvas ir delegacijas Jungtinėse Tautose, į Europos Patariamojo Seimo pirmininką ir įžymiusius politikus, kad darytų įtakos sukvieisti JT, kurių Chartą jie taip brutaliai laužo. Specialia telegrama Britanijos, JV ir Prancūzijos vyriausybių galvoms PJT pirmininkas kas kvičia jas atsiriboti nuo betkokių derybų su Maskva dėl vadinamosios „viršūnių“ konferencijos. Kita specialia telegrama PJT prašo popiežių pakelti savo balsą prieš sovietų žiaurias pavergtuose kraštuose.

Birželio 18 d. New Yorke PJT batalpase įvyko viešas PJT Bendrųjų Reikalų Komiteto posėdis, dalyvaujant daugeliui tautinių delegacijų narių ir amerikiečių spau-

dos atstovams. PJT pirmininkas nušvietė, kokie lig šiol PJT žygiai padaryti dėl Vengrijos. Vengrijos delegacijos nariai, buv. 1956 m. Vengrijos revoliucijos dalyviai ir vadai, pateikė dabar sovietų nužudytųjų Vengrijos patriotų padėtį revoliucijos metu ir sovietinę klastą juos areštuojant. Kitų tautinių delegacijų atstovai visų pavergtųjų solidarumą ir sovietinių klastos, smurto ir žudynių metodų pastovumą. Politinės komisijos pirmininkas V. Sidzikauskas pasiūlė rezoliuciją, kurios išvadoje JT sesijos pirmininkas ir JT gen. sekretorius reikalaujami sukvieisti nepaprastą JT sesiją, kad išmestų Sov. Sąjungą ir jos satelitą Vengrijoje iš JT ir nustatytų kolektyvines sankcijas už nevykdymą JT nutarimų dėl Vengrijos, o D. Britanija, JAV ir Prancūzija, be to, dar raginamos nesėsti prie derybų stalo su nekaltu krauju susitepusia sovietų Sąjungos vyriausybe, jei bent ji parodytų norą diskutuoti priemones sovietinei okupacijai iš Centro ir Rytų Europos pašalinti ir tas tautas įgalinti pasirinkti vyriausybės pagal savo nusistatymą.

PJT delegatai lanko laisvojo pasaulio valstybių vadovaujančius delegatus Jungtinėse Tautose.

Galimas daiktas, kad PJT išleis knygą „Baltąją Knygą“ apie Vengrijos revoliuciją ir Sov. Sąjungos agresiją.

(Pareikimą spausdiname, išleidę jau skaitytojam žinomas dalykus apie PET sesiją)

Pirmas mūsų pasireiškimas Europoje buvo Paryžiuje Circle Interallie suruoštas banketas, į kurį buvo pakviesti ir dalyvavo 20 žymių prancūzų politikų, rašytojų ir spaudos atstovų, jų tarpe du vyriausybės nariai, Prancūzų Akademijos narys Jules Romains, eilė parlamento narių. Iš lietuvių bankete dalyvavo Lietuvos įgaliotasis Ministeris Paryžiuje Dr. S. Bačkis ir V. Sidzikauskas. Prancūzų vardu reikšmingą žodį tarė vyriausybės narys min. Mutter. Jules Romains kitą dieną atsuntė mums laišką į Strasburgą, kuriame jis, tarp kitko, rašo: „Sąžinė man priekaištuoja, kam aš neprabilau į jus vakar. Mane sulaukė gėdos jausmas. Taip, aš gėdinuos, kad mes neturime nieko kito pateikti jums, Pavergtosios Tautos, kaip tik daugiau ar mažiau skambius žodžius. Mes vos drįstame reikalausti iš jūsų nenustoti drąsos. Jei tatau gali bent kiek jums padėti, tikėkite, — mes nenusivyrusime dėl principų. Niekas negalės mus priversti atšaukti pasmerkimą, kurį mes esame pareiškę jūsų pavergtėjams“.

Ryšių glaudinimas, nuomonių derinimas

Strasburgo sesijai pasibaigus, lankiausi didžiosiose Vakarų Europos sostinėse, susitikau su eile aukštųjų užsienių reikalų ministrų pareigūnų. Visur gavau užtikrinimą, kad Lietuvos ir kitų Sovietų pavergtųjų Centro ir Rytų Europos valstybių klausimas nėra ir nebus pamirštas ir kad Maskvos pastangos įteisinti smurtą ir jamžinti paverginimą bus bergždžios, nors tenyškūiū įsitikinimu mūsų kelias į nepriklausomybę ir laisvę nebus nei lengvas, nei taip trumpas, kaip kad mes to norėtume.

Pakeliiui į Tuebingeną, kur tariausi su Vliko Vykd. Tarybos nariais ir su Lietuvos Raudonojo Kryžiaus pirmininku ir mūsų delegatą PET delegacijos Bonnoje, Jonu Norkaičiu, buvau sustojęs Vasario 16 d. Gimnazijos ir LB Vokietijos Krašto Tarybos būstinėje, kalbėjau si su jos pirmininku Erdmonu Simonaičiu ir reikalų vedėju Stankačiu. Nelengvose sąlygose jie atlieka gražų patriotišką darbą. Mūsų melėis ir pamos ypač reikalinga Vasario 16 d. gimnazija, kurioje šiuo metu mokosi daugiau kaip 130 mergaičių ir berniukų. Negalėjau atsigėrėti šiuo mūsų tautinės kultūros židiniu Vakarų Vokietijoje, gimnazijos direktoriaus ir mokytojų bei auklėtojų tikru lietuvišku pasišventimu. Noriu tikėti, kad Amerikoje gyvenančių lietuvių jautrumas ir dosnumas Vasario 16 gimnazijai ne tik kad nesumažės, bet žymiai padidės. Mes galime ir turime laiduoti jai tikresnes ir pastovesnes išsilaikymo sąlygas.

Miunchene susitikau su Amerikos Balso lietuvių skyriaus pareigūnais, su Laisvo-

sios Europos Radijo viršininku, su Balfo įgaliotiniu. Politinio žurnalo „Der Europaerische Osten“ redaktorius Dr. Edmund v. Gordon, su kuriuo mane suvedė Valteris Banaitis, kitame jo žurnalo numeryje išspausdins mano straipsnį apie Sovietų kolonizmą.

Iš Miuncheno nuskridau į Romą. Ten turėjau eilę naudingų pasitarimų su Lietuvos Diplomatinijos šefu min. St. Lozoraičiu ir Lietuvos ministeriu prie Šv. Sosto St. Girdvainiu dėl mūsų politinės ir diplomatinės veiklos ir dėl Lietuvos Diplomatinės Tarnybos ir Lietuvos Delegacijos PET tarpusavio santykių ir jų veiklos derinimo. Palietėme ir visą mūsų lietuviškąją politinę ir tautinę problematiką. Pasitarimų išdavomis esu visiškai patenkintas. Romoje buvau taip pat šilgai priimtas Šv. Kazimiero ir Marijonų Kolegių vadovybiu, aplankiau prof. Zenoną Ivinskį.

Madride tariausi su Madrido Radijo lietuvių skyriaus vedėju kun. K. Patalavičium ir jo bendradarbiu p. Lukošium, aplankiau ten reziduojančius Pabaltijo valstybių diplomatinius atstovus. Madrido radijo siųstuvas yra galingas; tuo būdu mūsų tautiečiai atlieka ten naudingą mūsų pavergtosios Tėvynės informavimo darbą.

Praleidęs po to porą dienų Paryžiuje, nuvykau į Briuselį, kur drauge su plk. J. ir

Lanskoronskiu lankiau pasaulinę parodą. Savo išpučius perteikiau per radiją Lietuvai. Dėl pastebėtų Civitas - Dei - Vatikano pavilione spragų (Tyliosios Bažnyčios skyriuje nėra Lietuvos) parašiau Lietuvos ministeriui prie Šv. Sosto. Mano viešėjimo Briuselyje proga p.p. Lanskoronskiai suruošė gražų priėmimą, į kurį buvo pakviesta apie 50 asmenų, jų tarpe keletas diplomatinio korpuso narių ir Belgijos užsienio reikalų ministerijos pareigūnų.

Paskutinysis mano viešėjimo Europoje etapas buvo Londonas. Be išsamaus išsikalbėjimo su Lietuvos ministeriu Br. Balučiu ir pasiuntinybės patarėju V. Balicku ir be pranešimo Londono Lietuvių Politiniame Klube, dvi dienas, gegužės 20-21, Estijos pasiuntinybės batalpase vyko trijų Pabaltijo valstybių diplomatinį atstovų Londone ir Lietuvos, Latvijos ir Estijos delegacijų PET pirmininkų pasitarimai. Sudėrinome veiklą, pasisakėme už aktyvią mūsų kraštų laisvinimo politiką, prieš separatinius žygius ir prieš veiklos dublavimus. Nusistatėme pagyventi baltiškąją bendradarbiavimą, išplečiant jį į kultūrinį ir visuomeninį sektorius. Tokia pat konferencija numatyta ir kitais metais. Dalyvavau, be to, PET Delegacijos Londone posėdyje, be to, PET Delegacijos Londone posėdyje

Generolas De Gaulle:

ZMOGUS IR JO MISTIKA

Sh. Vallon

Šį straipsnį ponia Vallon yra parašiusi specialiai „Europos Lietuviai“. Ji yra žinoma anglų rašytoja ir biografe

Joks atsitiktinumas, kad generolas de Gaulle, sulaukęs 67 metų, iškilo antrą kartą kaip Prancūzijos gelbėtojas; visas jo gyvenimo kelias vedė jį į tą vaidmenį, o ne kur nors kitur.

Jis augo Prancūzijos šiaurėje, Lille mieste, labai religingoje, šviesioje ir tradicinėje šeimoje. Jo tėvas — jis pats mums sako savo prisiminimuose — buvo „persigėres Prancūzijos orumo jausmų“. Šioje aplinkumoje Charles de Gaulle įgijo istorijos pajutimą, tradicinį pareigingumą ir įsitikinimą kad, kaip jis pats sako, „Prancūzija be didybės negali būti Prancūzija“.

Būsimasis savojo krašto ateities kalvis pirmojo pasaulinio karo metu kovojo ties Verdenu. Būdinga, kad pakliuvęs ir nelaisvę jis bėgo net penkis kartus. Ironiška, kad nuo 1925 metų iki 1927 metų jis buvo adjutantu maršalo Peteno, kurio vardas vėliau tapo Prancūzijos gėdos ir panikinimo simboliu, o jo paties vardas iškilo kaip jos pasipriešinimo ir atgimimo šūkis.

Vėliau, paskirtas į Vyriausiosios Krašto Apsaugos Tarybos Generalinį Sekretoriatą, de Gaulle parašė studiją apie armijų mechanizaciją — „Profesinė armija“. Po to, 1939 metais, pirmaisiais antrojo pasaulinio karo metais, jis parašė knygą „Prancūzija ir jos armija“. Abi šios knygos sukėlė didelio dėmesio užsienyje, o namie labai mažas domėjosi jomis. Sakoma, kad prancūzų oficialios misijos Vokietijoje nariai patys stebėjosi, kai jų paklausė apie „garšų technikos ekspertą“ de Gaulle, o jie nieko nežinojo.

Atėina 1940 metai. Tai de Gaulle likimo metai, kuriais jis, jauniausias prancūzų armijos generolas, nežymus ir daugumai savo tautiečių nežinomas, tampa kovojančios Prancūzijos simboliu ir balsu.

Tą 1940 metų vasarą Bordeaux, tasai paskutinis miestas, kuriame turėjo prieglobstį vejamoji prancūzų vyriausybė, buvo „pritrūkęs šlykščios pralaimėjimo smarvės“, kaip rašo apie tą laikotarpį Sir Edward Spears. Tikta de Gaulle liko nepalietas šioje vilties skerdykloje. Jis primygtinai reikalavo generolą Spears vežti jį lėktuvu į Londoną, kad jis iš ten galėtų tęsti kovą.

Gen. Spears rašo: „Churchillis, tokiais atvejais sugebąs gerai spresti, tada išsireiškė, jog jis tame mažame lėktuve vežėsis su savim visą Prancūzijos garbę“.

Pašaukis dar gerai žino anuos kovos metus. Visi sutinka, kad karo metu de Gaulle buvo šaltas, nušalęs ir nepalauiamas; pasitarimuose dažnai būdavo nenulaidus ir nesukalbamas. Mes turime atsiminti, kad tuo metu de Gaulle pats vienas kovojo už nepriklausomybę, už tai, kad Prancūzija po karo ir vėl iškiltų kaip didžioji galybė, nesuteršta ir žvilganti. Dėl to visa, kas, jam atrodė, galį pažeisti šią nepriklausomybę, Prancūzijos atstatymą, sukeldavu staigiu ir kietą ir visuomet išmintingą jo reagavimą.

Trumpai pasakius, tuo metu mažai kam iš sąjungininkų de Gaulle patiko, tačiau visi gerbė jį. Ruzveltas, kaip žinoma, de Gaulle reikė ypatingą antipatiją. Eisenhoweris laikėsi visai priešingai ir seniai

pareiškė pasauliui: „Man patinka de Gaulle“. Churchillis, nepaisant jo garbiojo išsireiškimo, kaip sunku nešti Lotaringijos kryžių (de Gaulle armijos emblema), pats didis patriotas, didžiai įvertino ir de Gaulle esminį minčių ir siekių kilumą.

Karo metais de Gaulle vadovavo Laisvosios Prancūzijos pajėgoms tokiomis sąlygomis, kad jis negalėjo išsivesti, tam tikru atžvilgiu nepriklausęs nuo Didžiosios Britanijos ir Amerikos. Tai buvo didelis jo ištvermės, savigarbos ir autoriteto bandymas.

Autoriteto? Taip. Generolas de Gaulle tiki į savo ir kitų discipliną. Štai ką jis knygoje „Profesinė armija“ sako apie idealų vadą: „...asmeninės, vidų glūdinčios pastangos tų, kurie ryžtasi vadovauti, buvo ir liks pačios svarbiausios... jie privalo ilgainiui paveikti kitus, o ne leistis paveikiami, jie patys slapstai turi suorganizuoti savo jausmus, idėjas ir valią. Todėl, kai tragiškomis valandomis audra nušluoja tai, su kuo susigvyventa ir kas įprasta, jie vieni lieka nepalenkiami ir todėl yra reikalingi“.

Šis savęs ieškojimas ir organizavimas, be abejo, tęsėsi visą pokario metą, visą laiką, kol de Gaulle iš savo ramaus provincijos kampelio Colombes-les-Deux-Eglises nuogaustaudamas ir su širdgėla stebėjo, kaip dėl „sistemos“ netobulumo ir vidinių intrigų griuvo valdžia po valdžios, kaip Prancūzija slinko vis arčiau ir arčiau į bedugnę. Tie žodžiai rodo, kokį kietą ir vienišą garbės kelią pasirinko šis patriotas.

Karštingiškomis Alžyro sukilimo dienomis, po gegužės mėn. 13 d., jo politiniai priešai šaukė su triukšmu: „Diktatūra!“ Baislesnieji tuo įžiūrėjo — tą tragikomiškąją marijonetę — Boulanger generolo šešėlyje, o kiti Napoleoną. De Gaulle joks Napoleonas. Napoleonas buvo genialus condottiere, bet vis tiek condottiere.

Dvasiškai ir geriausiaja moraline to žodžio prasme Charles de Gaulle yra vienas paskutiniųjų Prancūzijos didikų. Jei jau mes norėtume jam surasti istorinį bendrininką, tai galėtume jį palyginti su Liudviku XIV, kuris pasakė: „Valstybė — tai aš“. (Taip kaip de Gaulle savo memuaruose pasakė: „Prancūzija buvau aš“). Taip šis nuošalęs vyras turi daugiau bendra su didžiuoju Liudviku, kuris daugiau rūpinosi Prancūzijos didybe, negu savo pašarais, ir kuris, kaip ir de Gaulle mokėjo pasirinkti gerus bendradarbius.

Todėl dviejų paskutiniųjų karų sukrėstai, sergantieji Europai, gal būtų, kaip tik gerai, kad šis likimo pašauktasis vyras, kurio sąžiningumas ir orumas yra be mažiausio šešėlio, gali šiandieną pasakyti: „Aš esu Prancūzija“.

Vėl skatina kukurūzus auginti. Po pirmųjų nesėkmių su kukurūzais Lietuvoje kurį laiką apie juos mažiau kalbėjo. Dabar sovietinė propaganda už kukurūzų auginimą vėl žymiai sustiprinta, nors Lietuvos žmonės iš patyrimo žino, kad krašto sąlygos kukurūzų auginimas, palyginus su kitais krašte įprastais pašariniais augalais, nėra per daug naudingas. Be to, žmonės žino, kad kukurūzais penėtų gyvulių mėsa turi tam tikrą negėrą prieskonį. Bet jei Maskva įsakė, Lietuvos sovietiniai valdovai akiai turi pildyti... (E)

DABARTINĖ RYGA

KAS ANTRAS ŽMŪGUS KALBA RUSISKAI

Latvių laikraštiniams teko kalbėtis su britų laikraštiniu, kuris neseniai grįžo iš kelionės po Sovietų Sąjungą. Jam teko iaukytis Rygoje.

Pagal jo pasakojimą (jis moka rusų kalbą), kas antras Rygoje sutiktas žmogus kalba rusiškai. Žmonės prastai apsirėngę, bet vis dėlto šiek tiek geriau, negu Rusijoje. Jis buvo apsisitojęs geriausiame Rygos viešbutyje, ir ten maistas, nors neblogas, prastai pagamintas ir neskanus. Maisto esą; ypač visko atgabenama į turgų, tik jis ten labai brangus.

Jis norėjo patekti apsidairyti į kurortą, bet tam reikia turėti specialų leidimą. Specialus leidimas reikalingas ir Rygos priemiesiams aplankyti ir apžiūrėti kuriam nors artimesniam kolūkiui.

Būdinga, kad šis laikraštiniukas visą lai-

ką turėjo nepažįstamą palydovą, kuris iš atokiau sekė jį. Palydovas visas dienas bu-

vęs tas pats ir neišleisęs jo iš akių.

Mieste fotografuoti jam niekas netrukdo.

„PABALTIO VALSTYBIŲ TAIKOS“ SAVAITE

Liepos 5-13 d.d., Rostocke, Vokietijos sovietinėje zonoje, įvyksta „Pabaltijo valstybių taikos“ savaitė. Kaip pranešė Vilniaus radijas birželio 6 d., toji savaitė padėsianti „toliau vystyti Pabaltijo valstybių ekonominius ir kultūrinius ryšius“. Savaitės metu įvyks Pabaltijo darbininkų „atstovų“, moterų ir jaunimo „delegatų“ pasitarimai. Politinė to parengimo kryptis aiškėja jau vien iš to, kad busia „telkiamasi kovai prieš agresingus Vakarų Vokietijos sluoksnius, jų karinius planus“. Kaip pasisakė savaitės rengimo komiteto nariai komunistinės vokiečių spaudoje, parengimas turįs tikslą sustiprinti sąjūdį, kurio uždavinys padaryti Baltijos jūrą „taikos erdve“. „Taikos savaitė“ ruošinama ir Lietuvoje. E.

Kovą prieš „revizionistus“ vedama ir Lietuvoje, tiek spaudos skiltyse, tiek per radiją ir mitingus. (E)

Septynios DIENOS

NAGY NUŽUDYTAS

Vengrų revoliucijos meto ministeris pirmininkas Imre Nagy, jo vyriausybės krašto aps. ministeris gen. Maletier ir du komunistai žurnalistai — Gimes ir Szilagj — ven grų teisme nuteisti mirti, ir bausmė jau įvykdyta. Penki kiti nuteisti kalėjimu nuo 5 metų iki gyvos galvos.

Nagy ir kai kurie kiti po revoliucijos buvo radę prieglobstį jugoslavų ambasadoje, bet rusai suėmė ir išvežė juos į Rumuniją. Tito buvo prašęs vengrų Kadarą neteisti Nagio, ir Kadaras viešai buvo pareiškęs, kad Nagy niekas nesuruošia domėtis.

Dabar jis nuteistas, greičiausia, dėl įtemptų santykių tarp Rusijos ir Jugoslavijos.

TARPTAUTINIS AIŠKINIMASIS SU PRANCŪZIJA

Pasikeitus Prancūzijoje valdymo sistemai, į Paryžių su gen. de Gaulle aiškintis savo santykių ir tarptautinių klausimų birželio 29 d. vyksta D. Britanijos min. pirm. Macmillan ir užs. reikalų min. Lloyd, liepos 5 d. Amerikos valst. sekr. Dulles, o po savaitės Vokietijos kancleris Dr. Adenaueris.

PREZIDENTO ADMINISTRATORIUS PRIVALO AIŠKINTIS ARBA PASITRAUKTI

Laikraščiai, kongresmenai ir senatoriai vienbalsiai užsipuolė Amerikos prezidento dešiniąją ranką — Sherman Adams, kad jis, iligus metus užimdamas atsakingas vietas, leido savo draugui pramonininkui Goldfine mokėti savo sąskaitas viešbučiuose ir restoranuose. Reikalaujama, kad jis pasiaiškintų arba pasitrauktų.

SVARBŪS PASITARIMAI

Rusai atšaukė savo ambasadorius iš D. Britanijos, Prancūzijos ir Amerikos (Mallik, Vinogradov, Menšikov), kurie visi yra komunistų partijos centro komiteto nariai, nors ligi šiol nebūdavo šaukiami į posėdžius. Taip pat ir c.k. posėdis yra neseniai buvęs, taigi jame turės būti svarstomi ypatingai svarbūs ir skubūs reikalai. Vakaruose spėjama iš ambasadorių kvietimo, kad bus svarstomi ir užsienio reikalai (gal Jugoslavijos). Manoma, kad gali būti svarstomi ir tokie dalykai, kaip plėšinių žemių klausimas ar pramonės decentralizacija, nes tos sritys turį sunkumų ir gali būti reikalingos visiškai pilnos centr. komiteto sudėties pasisakymo.

TITO — JUDAS

Komunistinės Kinijos žurnalas „Raudonoji vėliava“ užpuolė Tito už jo revizionizmą, išvadino socialistinės stovyklos sabototoju ir palygino su Judu.

Kaip prie Kauno atjauninami agurkai. Vilniaus radijas birželio 2 d. pranešime iš Kauno rajono Mičiurino vardo kolūkio pažymi, kad to kolūkio daržininkas, Lietuvos Zemės ūkio Akademijos daržininkų pa-vyždžiū, pradėjęs agurkus atjauninti tokiu būdu: jis agurko stiebą nulenkia žemyn, stiebo pašaknį susuka aplink šaknį ir apipita žemėmis. Stiebas, būdamas žemėje, išleis naujas šaknis, pradės naujai augti, plėstis ir duos naują derlių. (E)

KIPRO ATEITIES PLANAI

Britų vyriausybė sudarė planą Kipro salos problemai išspręsti, bet jam nenori pri-tarti salos gyventojais suinteresuota Graikija. Turkijai planas priimtinas.

LONDONAS JAU TURI AUTOBUSUS

Londono autobusų streikas baigtas. Birželio 21 d., šeštadienį, autobusai pradėjo riedėti (streikas buvo pradėtas gegužės 5 dieną).

DAR SUMAZINO PROCENTA

Anglijos Bankas paskolos procentą sumažino iki 5. Ilgainiui tai galės atsiliepti ir į statybos bendrovių imamąjį procentą už paskolas.

PASAULYJE

— Bristolyje, D. Britanijoje, iš parduo-tuvės išskraidė 500 brangių šiltųjų kraštų paukščių.

— Šveicarija sudarė prie krašto apsaugos ministerio 22 narių gynybos tarybą.

— Madras, Indijoje, tarp streikuojančių uosto darbininkų ir policijos įvyko susidūrimų, 6 žuvo ir 115 sužeistų.

— Vyriausybinių dalinių baigia su-triuškinti Indonezijos antikomunistinius sukilėjus.

— Šiaurės Indijoje, Bihar valstybėje, dėl užėjusių karščių mirė 200 žmonių.

— Vokiečių Muencheno miestas, turįs milijoną gyventojų, atšventė 800 metų sukaktį.

— Pietų Afrikoje, Cape provincijoje, mirė 85 metų panelė Colston, kurios valios vykdytojais turės pasirūpinti 2 jos arkliais ir, be to, kas savaitė išduoti jiems saldumynų už 1.6 šil. kiekvienam.

— Kanadoje sugrūvo dalis didžiulio nebaigto statyti tiltų, ir nelaimėje žuvo 16 žmonių.

— Italijoje, Turine, nubaustas 19 mėnesių berniukas sumokėti 400 lirų (4 šil. 6 penus) baudos už birbinimą automobilio signalu; baudą sumokėjo grįžęs tėvas.

— Automobilių lenktynėse Prancūzijoje žuvo prancūzas vairuotojas, Italijoje — du italai.

Lietuvos gaminiai į Afganistaną. Jie pasiųsti į tarptautinę parodą Kabulą, Afganis-tano sostinėje. Žinoma, gaminiai ten jau skelbiami ne Lietuvos, o Sov. Sąjungos gaminiiais. Maskva atskirų respublikų techni-kos pasiekimus savinasi sau. (E)

Dar viena „vadovų“ serija į Briuselį. Apie gausias ekskursijas iš Lietuvos į Pa-saulinę parodą Briuselyje negirdėti. Tik žymesni sovietinio režimo darbuotojai turi galimybės vykti į tą parodą. Taip štai birželio 6 d. į Maskvą, o vėliau iš ten į Briu-selį išvyko grupė, kurioje dalyvavo Lkp ck sekretorius Niunka, ministerių tarybos pir-mininko pavaduotojas Preikšas, Lkp Vil-niaus miesto komiteto sekr. Bieliauskas, Liaudies ūkio tarybos Lengvosios pramonės valdybos v-kas Filipavičius ir kt. Pa-žymėtina, kad net ir tokie žymūs sovieti-niai pareigūnai neturi teisės vykti iš Lie-tuvos tiesiai į Briuselį, o privalo pirma pa-sukti toli į Rytus, į Maskvą. (E)

Europos Lietuvių Kronika

LONDONAS

PETRUI BULAICIUI PAGERBTI VAKARIENE

Bažnyčios komitetas rengia savo parapijos buvusiame ligoninėje pirmą kartą pagerbti vakariene š.m. birželio 28 d., 8 val. vakaro, Parapijos salėje, 345A, Victoria Park Rd. E.9.

Visi londoniečiai prašomi dalyvauti ir pagerbti mūsų senosios išeivijos visuomeninį rinką. Be to, bus muzika ir šokiai. Galim: užsirašyti klebonijoje ir pas komiteto narius ne vėliau kaip iki šeštadienio pietų Mokestis 15 šil. asmeniui.

ISKYLA I SODYBĄ

Londono Lietuvių Klubas, 1 Ladbroke Gdns, W.11, pagerbdamas Jonus, Vacius, Petrus ir Povilus, rengia iškylą i Sodybą birželio 29d.

Autobusai išvažiuos nuo Lietuvių Bažnyčios ir Lietuvių Namų. Pamaldos Sodyboje 11 val.

Pasinaudo kitą progą linksmai ir gražiai atšvęsti minimas vardinės Sodyboje. Užrašyti iškylai Lietuvių Namų raštinėje, telefonas: PAR 2470

RETA PROGA NKK NARIAMS

Nidos Knygų Klubas yra gavęs nedidelį kiekį gerų knygų, kurias labai papigintom kainom gali įsigyti jo nariai. Tai P. Andriūso „Tipelis“ — 8 šil. (jo kaina 3 dol.), P. Andriūso premijuota knyga „Anoj pusėj ežero“ — 5 šil. (kaina 150 dol.), V. An driukaičio romanas „Audra Zemačiūose“ — 5 šil. (kaina 2.20 dol.), L. Dovydeno — „Per Klausučių ulytėlę“ — 5 šil. (kaina 2.20 dol.), J. Jankaus romanas „Paiklydė paukščiai“ I ir II t. — 10 šil. (kaina 4.80 dol.). Nariai, kurie nori įsigyti tų knygų, prašome paskubėti, nes jų tėra labai ribotas kiekis.

NORTHAMPTONAS

Iškyla i Abington parką

DBLS Northamptono skyriaus valdyba birželio 29 d. nuo 12 val. organizuoja iškylą i Abington parką Joninių progą.

Maloniai kviečiame Antanus, Jonus, Petrus, Povilus ir visus kolonijos gyventojus, taip pat ir iš toliau atvykti i tą pačią vietą, kaip ir praėjusiais metais. Nors kartą metuose pabūsimė gražiame vasaros ore, pasi žmonėsimė, duosime savo mažiesiems progos pažaisiti lietuviškoje šeimoje.

Iki pasimatymo Abington parke!

Skyriaus Valdyba

WOLVERHAMPTONAS

SPORTAS

Viltis — Malajiečiai 45:45

Turėjote matyti šias rungtynes, kad tikėtumėtės, jog krepšinis gali būti toks gražus ir įdomus.

Tolimi malajiečių metimai taiklumu stepo ne tik Vilties žaidėjus, bet ir žiūrovus. Pirmą kvėlinį Viltis pralaimėjo 25:22. Antrame kelyje Viltis keičia taktiką ir žaidžia dar gyviau. Malajiečiai dar veda, bet baigiantis laikui Karnilavičius išlygina 45:45. Už Viltį žaidė ir taškus pelnė: Manga, Karnilavičius, Jasionis, Snabaitis, Riterbergeris, Viliūnas, Kietavičius ir Kelmistraitis.

Kitaits metais Viltis žais lygoje savo vardu ir joje žais, išskyrus latvių Mangą, vien tik lietuvių. Viltis kviečia ko daugiau lietuvių įsijungti i Klubą eiles.

Viltis sveikina Bradfordo ir Londono krepšininkus ir tikisi, kad jie kitais metais vėl dalyvaus turnyre. Specialius sveikinimus siunčiame G. Glatkauskui (Londonas) ir Sergaliui (Bradfordas) už krepšinio komandų suorganizavimą.

Viltis prašo Londono suruošti stalo teni so turnyrą dėl taurės. Taip pat Vilties krepšininkai pageidautų daugiau draugiškų krepšinio rungtynių su kitais lietuvių klubais. Siūlome Coventriui, Manchesteriui, Stoke - on - Trent ir kt. sudaryti savo komandas. Artimesniųjų kolonijų krepšininkai prašomi prisijungti prie Vilties, kaip tai padarė jau Birminghamas.

V. Kelmistraitis

NOTTINGHAMAS

Skautybės minėjimas

Birželio 7 d. Nottinghamo Anglijos Rajono skautai — es paminėjo Lietuviškosios Skautybės 40 metų jubiliejų. Iškilmingos sueigos metu, be Nottinghamo skautų, dar buvo išsiriškę vienetai iš Bradfordo ir Corby ir pavieniai skautai — es iš kitų Anglijos vietovių. Po įžodžio iškilmių ir sveikinimų, sktn. K. Vaitkevičius skaitė minėjimui pritaikytą paskaitą, gausiai iliustruotą mūsų skautų praeities darbais. Po paskaitos buvo rodomos filmos iš praėjusių metų pasaulinių stovyklų, ir tai sužavėjo ne vieną ir neskatavo. Pertraukų metu publika turėjo progos apžiūrėti skautiškų rankdarbių ir nuotraukų parodėlę. Šventė baigta smagiu lauželiu, dainom ir pasirodymais, sujungusi i vieną šeimą skautus ir publiką, jų tarpe ir lenkų bei anglų skautų atstovus.

Padėkė

Anglijos Rajono Vadovybė nuoširdžiai dėkoja visiems materialiai parėmusiems Rajono jubiliejinei sueigai: p.p. Bivainiui, Deveikiui ir Garbauskui, aukojusiems po 1 sv., p. Oželiui 10 šil., p. Žalai 5 šil.; taip pat p. Radzevičienei už skautams iškeptą šilumą pyragą ir visiems priėmusiems skautus nakvynei.

BRADFORDAS

Visi nors kartą susiburkime Bradforde! Bradfordo Atžalynas, susitaręs su Lietuvių Socialiniu Klubu, š.m. liepos 12 dieną Belle-vue Army Baracks salėje, Manningham Lane, Bradford rengia Didžiulį Links mavakari.

Programoje Atžalynas pasirodys visu pajėgumu: dainos, tautiniai šokiai, kupletai, linksmos aktualijos.

Gera muzika šokiams. Baras ir bufetas. Pradžia 5.30 val. punktučiai. Pabaiga 11 val.

Visus, nors ir iš toliausiai, maloniai kviečiame atsilankyti. Rengėjai apgailestauja, kad vaikiai salėje galės būti tik programos metu.

Rengėjai

MANCHESTERIS

Joninių gegužinė

Lietuvių Veteranų S-gos „Ramovės“ Manchesterio skyrius š.m. birželio 28 d., 4 val. p.p., Lietuvių Soc. Klubo patalpose rengia iškilmingas Jonines —

Gegužinę.

Programoje: Klubo rajone pravedamas įvairių sričių sportas, šokių salėje bus šokiai, kuriems gros geras orkestras.

Visus sportininkus kviečiame dalyvauti, o taip pat nuoširdžiai kviečiame visus manchesteriečius ir toliau gyvenančius tautiečius atsilankyti i šią mūsų rengiamą lietuvišką gegužinę.

Įėjimas nemokamas.

Rengėjai

VOKIETIJA

VARELIS

Gedulo diena

Varelis senelių prieglaudoje gyvenantieji lietuviai ir latviai paminėjo tragiškąsias birželio deportacijas. Minėjimas įvyko išpuoštoje kino salėje, ir jame dalyvavo įvairių tautybių senelių, prieglaudos administracija, keletas miesto vokiečių ir Nord-west Zeitung laikraščio atstovai, kuris aprašė minėjimą ir Pabaltijo tautų tragediją. Minėjimui pirmininkavo prieglaudos vadovas p. Westphal. Specialiai atvykęs minėjimas kun. P. Girčius atkalbėjo dienai pritaikytą invokaciją. Po latvių komiteto pirmininko Bumanio žodžio ir latvių himno, apylinkės valdybos pirmininkas St. Motuzas, trumpu žodžiu paminėjo, kaip lietuvis kenčia prie banguojančio Nemunėlio, perskaitė Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininko Dr. Trimako dienai pritaikytą žodį. Po Lietuvos himno, sveikinimo ir užjuoktos žodį tarė ukrainiečių komite to pirmininkas Juskievič. Minėjimas baigtas latvių choro dainom ir deklamacijom.

LIUBECKAS

Deportacijų minėjimas

Liubecko lietuviai, minėdami i Sibirą ištremtuosius brolius, birželio 14 d. Artillerie ir Meesen stovyklose iškėlė pusiau stiebo tautines vėitavas, o 10 val. rytą šv. Konrado bažnyčioje kun. Smelters atlikė iškilmingas pamaldas katalikams. Birželio 15 d. Artillerie stovykloje kun. Kelle laikė pamaldas evangelikams, o Vorwerker kapinėse ant lietuvių tautinio paminklo uždėtas vainikas, perjuostas tautiniu kaspinu. P. Sargauskas tarė tai dienai pritaikytą žodį. Minėjimo apeigose dalyvavo per 100 Liubecke gyvenančių lietuvių.

Liubecko vokiečių spaudoje — Luebecker Nachrichten — birželio 14 d. laidoj atžymėjo Pabaltijo tautų tragediją.

HAMBURGAS

Kirche in Not kongresas Koenigsteine

Įvyks šiemet vasarą — nuo birželio 30 iki rugpjūčio 3 dienos.

Paskaitos ir visa programa vyks vokiečių kalba. Pageidautina, kad i Kongresą vyktų jaunimas, sugebąs sekti kongreso eigą vokiečių kalba. Prieš kongresą numatomas Koenigsteine lietuvių katalikų suvažiavimas su gražia ir įdomia programa.

Paskutinių laikų pakrikštyta:

Jonas Volfgangas Neustadte, Dr. Jirina Ambrazaitė Braunschweig; per Petrinę krikštijama Ramona Gaidelytė Luebecke.

Palaidoti lietuviai

Ricklingo kapinėse palaidoti lietuviai: a.a. Dr. med. Antanas Antanaitis, gim. 1908.VI.8, Šakiuose; mirė 1954.VI.15 Ricklinge. a.a. Valdemaras Bonakeris, gim. 1919. VII.11 Mamos (Brazilijoje), mirė 1957.IV.4, Ricklinge.

Hamburge serga garbinga Okmanų šeima. Kaimynai nuoširdžiai juos lanko ir padeda kuo gali. Malonius senukus ir gerąją Elenutę rengiasi aplankyti iš Kanados sūnus ir brolis Julius.

Grįžo ar grįžta i Lietuvą

Hamburge leidžiamasis lietuvių informacinis lapelis „Aušros Vartai“ Nr. 11 rašo: „I Lietuvą grįžo dvasiniai pavargę: Bar bora Rojutė iš Ulnis, Algirdas Beinarauskas su šeima, Ursulė Klimienė, Adelė Klimaitė. Dar rengiasi sugrįžti — Pijus Bazoraitis, Albertas Jokubaitis, Juozas Rizauskas“. Toliau laikraštėlis pridėda: „Kas yra susipykęs su savo protu, kam nemėli gyveniti laisvėje, tvarkoje ir materialiniame gerbūvyje, tegul nesižudo, bet geriau grįžta pas savuosius, kurie gyvenime nepalūžo, kovose ištvėrė — užsigrūdino ir su viltimi žiūri i savo bei mūsų Tautos ateitį!“

L.S.S. Anglijos rajono dešimtmetis

KURIMOSI LAIKAI

Lietuviai skautai ir skautės dar būdami Vokietijoje DP stovyklose atkūrė okupantų likviduotą Lietuvių stiprią LSS, kuri buvo apjungusi didžiausią dalį lietuviškojo jaunimo. Prasidėjus iš Vokietijos emigracijai i įvairius užjūrio kraštus, to meto skautų vadovybė teisingai pramatė, kad emigravę skautai ir skautės tęs ir toliau skautavimą, bursis i tautinius vienetus ir neabejotinai norės išlaikyti lietuviškos skautybės tradicijas. Taip pat buvo pramatyta, kad tokie tautiniai vienetai turės kilių iš vietinių skautų vadovybių. Bendros Sąjungos su viena vadovybe išlaikymas nekėlė niekam abejonių, nors tos Sąjungos vienetai ir būtų išblaškyti po visą pasaulį. Tam tikslui tuojau pradėta steigti rajonai, pavadinant juos tų kraštų vardais, o iš emigravusių i tuos kraštus skautininkų buvo skiriami rajonų vadai, vadeivos ir vadeivės. Šių pareigūnų tikslas buvo apjungti jau įsisteigusius vienetus rajono ribose, steigti naujus ir, vadovaujantis Sąjungos vadovybės direktyvomis, tęsti ir toliau lietuvišką skautišką darbą. Tuo metu Sąjunga savo vadovybės nariai emigravo i JAV ir, jų kadencijai pasibaigus, pravedė korespondencinius rinkimus naujai vadovybei sudaryti. Ir nuo to laiko tiek Sąjungos Taryba, vyriausieji skautininkai, tiek kiti valdomieji organai yra renkami korespondenciniu būdu, dalyvaujant visiems Sąjungos rajonams įvairiuose kraštuose.

Prasidėjus emigracijai i Angliją ir daugeliui emigravusių dar tebesant pereinamuoju stovyklose, lietuviai skautai ir skautės jau pradėjo steigti tautinius vienetus, tuoj pat užmezgdami ryšius su vietiniais skautais, gražiai pasirodydami įvairiuose parengimuose ir toliau tęsdami skautišką darbą. Žinoma, tokie vienetai buvo laikini, nes, iš pereinamųjų stovyklų išvykus dides niam narių skaičiui i nuolatinės apsigyvenimo vietas, vienetai susilpnėdavo ir pagaliau likviduodavosi.

1948 m. Anglijos Rajono vadui ir vadeivai buvo paskirtas sktn. R. Giedraitis, geriau žinomas R. Spalio vardu, o Seserijos vadeivės sktn. O. Gaillūnaitė. Šią datą ir reikia laikyti Anglijos rajono gimtadieniu. Tuo laiku jau pastoviai veikė pora vienetų: D. L.K. Miranda mišri draugovė Halifaxe ir skautų vyčių „Vydūno“ būrelis Mesdene.

Sekantais metais sktn. R. Giedraitis iniciatyva buvo sušauktas Halifaxe pirmasis skautų vadovų-vių suvažiavimas, i kurį iš Vokietijos buvo atvykęs tuo laiku buvęs Vyr. skautininkas Dr. V. Čepas. Šiame suvažiavime dalyvavo: skautn. R. Giedraitis, vsl. E. Šova, v. sl. P. Žvirblis, ps. D. Dainauskas, sktn. K. Vaitkevičius, sktn. J. Šukytė ir sl. J. Besaspartė. Nors ir negausus dalyviais, suvažiavimas praėjo darbingo nuotaikoj. Buvo nutarta, kur tik imanu, steigti naujus vienetus, leisti laikraštėlį, įjungti i darbą visus dar neįsijungusius skautų vadovus i artimiausiu laiku suorganizuoti pirmąją vasaros stovyklą. Rajono vado ir vadeivos pavaduotoju buvo išrinktas sktn. K. Vaitkevičius. Šis suvažiavimas nutiesė gaires tolimesniam Rajono darbui ir išblaškė visas abejones, jog lietuviška skautybė Anglijoje neprigis.

NAUJOJI ZELANDIJA

Sovietų smurto paminėjimas Aucklande

Paminėti Sov. Sąjungos tarptautinių sutarčių sulaužymą su Pabaltijo valstybėm ir masinių trėmimų, N. Zelandijos Baltų Klubas surengė minėjimą birželio 15 d. Y. W.C.A. salėje.

Minėjimą atidarė Klubo pirmininkas Dr. Tork. Pagrindinę kalbą pasakė D.M. Rae, N. Zelandijos parlamento atstovas. Jis gyrė tokius minėjimus, kurie vietiniams gyventojams atskleidžia komunizmo kaukę. Meninė dalį išpildė estų choras, vedamas P. Mutt. Solo dainavo latvė H. Grave. Pianinu paskambino lietuvaite Dalė Pečiulaitytė. Užjuoktas žodį tarė lenkų atstovas Mazur ir N.Z. Raudonojo Kryžiaus pirm. Watson; raštu — vengrų organizacija Aucklande. Minėjimas baigtas Latvijos, Estijos ir Lietuvos himnais.

Šią liūdną sukaktį paminėjo „Zealandia“ katalikų savaitraštis atskiru straipsniu vedamųjų skyriuje. Trumpiau paminėjo dien raštis „The Auckland Star“.

Ta pačia proga N.Z. Baltų Klubas išspausdino atvirą laišką Jungtinės Arabų Respublikos prezidentui plk. Nasserui, nušviesdamas tikrąjį komunizmo ir įspėdamas, jog sovietų rodomasis arabams palankumas gali būti tik kita sovietų apgavystė. Šis laiškas ir kiti panašaus turinio leidiniai kelių tūkstančių tiražu paskleisti N. Zelandijoje.

G.P.

Vajus Lituanus žurnalui

N. Zelandijoje studijuojančiųjų lietuvių pastangomis suruoštas vajus lietuvių studentų sąjungos JAV-se leidžiamam žurnalui Lituanus remti. Iki šiol surinkta 13 sv. 10 šil. Tikimasi dar daugiau aukų.

Lituanus žurnalas yra vertas kiekvieno samoningo lietuivio-es paramos. Jis yra leidžiamas anglų kalba ir stengiasi pasiekti kiekvieną žymensnį mokslinį, kultūrinį ir politinį centrą ar tų sričių įtakingą asmenį anglo-sakų pasaulyje. Lituanus žurnalas nagrinėja lietuvių tautos praeities, šių dienų ir ateities kultūrinius - politinius klausimus. Šiuo metu jis yra leidžiamas 5000 tiražu. Padėkime tą skaičių dar pakelti ir Lietuvos vardą dar plačiau paskleisti pasaulyje!

G.P.

Rašo K. Vaitkevičius

Tuoju po suvažiavimo, tarp kitų darbų, pradėta klibinti ir anglų skautų vadovybės duris, norint gauti bent kokį lietuviškų skautų vienetų pripažinimą. Šį klausimą nelengva buvo išspręsti, nes anglai reikalavo besąlyginio emigravusių skautų įsijungimo i vietinius anglų skautų dalinius. Vėliau padėtis šiek tiek pagerėjo, bet ir šandien tas klausimas dar tebėra aktualus. Lietuviai skautai, kaip ir kitų tautų egzilai, kaip tokie pripažįstami, bet nenorima pripažinti, kad jie atstovauja savo krašto skautams, todėl ir įvairiose džiamborėse ar džiamboretėse visuomet yra sunkumų, o kartais ir neįmanu iškabinti savo tautinę vėliavą greta kitų laisvų tautų vėliavų. Bet reikia tikėtis, kad LSS vadovybės ir pavienių rajonų pastangomis, padedant daugeliui mūsų įgytų įvairiuose kraštuose draugų, anksčiau ar vėliau Tarptautinis Biuras turės šį reikalą sutvarkyti mums teigiama prasme ir mūsų Broliją bei Seseriją priimti pilnateisiais Tarptautinės Skautų Sąjungos nariais, kokiais buvome nepriklausomybės metais.

VADOVAI

Pirmasis Rajono vadas ir vadeiva sktn. R. Giedraitis, įdėjęs daug gražaus darbo ir pastangų Rajoną organizuojant, 1951 m. iš vadeivos pareigų atsistatydino, pasilikdamas tik Rajono vadu. Nauju vadeiva buvo paskirtas jo pavaduotojas sktn. K. Vaitkevičius. Tuo pat laiku buvo sudaryta ir didesnės apimties Rajono vadija, o visas Ra

Seserijos vadeivė sktn. O. Gaillūnaitė, nespėjusi stipriau įsijungti i darbą, 1951 m. išemigravo i Kanadą. Iki 1953 m. Anglijos Rajonas Seserijos vadeivės neturėjo, kol pagaliau vyriausioji skautininkė paskyrė laikinai eiti vadeivės pareigas ps. R. Sinkevičiūtė-Bružinskienė. 1955 m. nuolatinė Seserijos vadeivė buvo paskirta prityrusi skaučių vadovė sktn. D. Zubrickaitė-Fidlerienė, tuo metu atvykusi iš Kanados i Angliją nuolat čia apsigyventi.

Rajonui organizuojantis, pirmuoju dvasios vadovu buvo paskirtas kun. J. Steponaitis, kuris 1953 m. išemigravo i JAV. Rajono vadovų korespondencinėje sueigoje nauju dvasios vadovu buvo išrinktas ir L.S.S. vyriausiojo dvasios vadovo patvirtintas kun. A. Kazlauskas, per eilę metų savo nepaprastai geru būdu ir gražiu kity supratimu igijęs didelio populiarumo Rajono skautų-čių tarpe.

Per dešimtį metų, ilgiau ar trumpiau būdami Rajono vadijų nariais ar talkininkais, skautiškam darbe reikėsi šie vadovai: ps. V. Fidleris, ps. J. Trečiokas, v. sl. P. Žvirblis, vsl. E. Šova, vsl. M. Kaulėnas, vsl. V. Turūta, vsl. V. Rupinskas, vsl. R. Daunoraitė, v. sl. O. Rodytė, vsl. R. Krolitė, sl. I. Šalkauskaitė-Turūtienė, sl. D. Sadūnaitė-Sealy, sl. K. Norkus, sl. N. Puodžiūkaitė, sl. G. Brakaitė-Zinkevičienė, ps. J. Bružinskas, ps. R. Sinkevičiūtė-Bružinskienė, v. sl. A. Alsbergas, vsl. F. Prekeris, ps. St. Čėponis, ps. J. Alkis, sl. I. Palkimaitė, sl. R. Verbyla ir kiti. Deja, iš šio didelio būrio beveik pusė išemigravo i kitus kraštus, palikdami Rajone supkiai užpildomas spragas.

„Ateina naktis“... Loko Park stovykloje po atsisveikinimo laužo karū su svečiais

jonas padalintas vietininkijomis: Manchesterio — vietininkas vsl. F. Prekeris, pavaduotojas vsl. P. Žvirblis, Nott nghamo — vietininkas ps. J. Trečiokas, pavaduotojas ps. B. Zinkevičius ir Londono — vietininkas ps. St. Čėponis, pavaduotojas vsl. A. Alsbergas.

1954 m. sktn. R. Giedraitis, vis daugiau atsidėdamas rašytojo darbu, pasitraukė iš Rajono vado pareigų. Nauju Rajono vadu buvo paskirtas sktn. K. Vaitkevičius. Brolijos vadeiva tapo jo buvęs pavaduotojas ps. J. Bružinskas, kuris, neliagai ejęs šias pareigas, atsistatydino. Nauju rajono vadeiva buvo išrinktas ps. B. Zinkevičius, kuris po metų rūpestingo darbo pasitraukė, likdamas kurį laiką vadeivos pavaduotoju, o vadeiva buvo išrinktas ps. J. Alkis, kuris iki šių dienų vadovauja Rajono Brolijai.

Rajono veiklai ir lietuviškam skautiškam reikalui daug padėjo ir abu Rajono vienetų dvasios vadovai: kun. P. Dauknys ir kun. J. Kuzmickis. Kun. P. Dauknys, pats būdamas skautu ir visa širdimi atsida ves skautybei, savo darbu visur prisidėdamas: platino laikraštėlį „Budėkime“ ir kitą skautišką spaudą, dalyvaudavo vadovų suvažiavimuose, padėdavo organizuoti stovyklas ir jose stovyklaukavo kaip kapelionas, visuomet rasdavo patarimą ar gerą žodį dirbantiems ir įstelgė Korp. „Vyties“ Anglijos skyrių, i kurį su būrė visus akademikus skautus ir buvo išrinktas to skyriaus pirmininku. Kun. J. Kuzmickis, kaip Bradfordo vienetų dvasios vadovas, savo dėmesį ir paramą daugiau kreipė i tų vienetų veiklą.

(Bus daugiau)

LIETUVOS ATGIMIMO SĄJUDŽIO—LAS DEŠIMTMETIS

LAS yra lietuvių nacionalistų politinė ir kovos organizacija, kurios aukščiausias tikslas yra laisva, nepriklausoma, tautinė ir demokratinė Lietuvos valstybė. Vienas vaizdingiausių LAS bruožų yra atmetimas įvairių internacionalinių programų ir dogmų ir dvasinių jėgų sėmimas iš mūsų garbingos ir didingos praeities, aušrininkų, varpininkų, knygnešių, savanorių kūrėjų ir laisvės kovotojų.

LAS įdėjęs pagrindinių užtiknamė visam Lietuvos nepriklausomybės laikotarpyje, įvairiuose nacionaliniuose sąjūdžiuose, bet faktiškai Lietuvos Atgimimo Sąjūdis buvo įsteigtas tremtyje 1948 m. balandžio 10-11 dienomis Augsburg, Vokietijoje. Pirmasis LAS suvažiavimas priėmė Sąjūdžio įstatus ir programą.

1948 m. i pirmąją Vyriausiąją LAS Valdąją buvo išrinkta: Stp. Vyktintas — pirm. J. Mašiotas — vicepirm., ir kitoms pareigoms J. Virbalis, Valiūšaitis, A. Dapkus, A. Ziedas ir K. Čėputis. 1951 m. korespondenciniu būdu perrinkton Vyr. Valdybon jėgo: Stp. Vyktintas — pirm., J. Mašiotas, gen. T. Daukantas, Stp. Jakubickas — vicepirm., J. Balčiūnas, J. Gudaitis, J. Preikšaitis, J.A. Noreika ir Dr. J. Develkė. Dabartinė LAS Vyr. Valdyba sudaro: L. Virbickas — pirm., Stp. Vyktintas — I vicepirm., A.J. Kaulėnas — II vicepirm. ir Stp. Jakubickas — gen. sek. Nariai: J.A. Noreika, Mašalaitis, O. Kairiūkštie, Bagdonavičius ir Vyt. Staneika.

Pradėjęs savo darbą 1948 m. LAS pirmiausia perėmė iš privačios nuosavybės laikraštį „Laisvąją Lietuvą“, kuris buvo įsteigtas jau 1946 m. Stp. Vyktinto ir kitų.

„Laisvoji Lietuva“ vėliau buvo perkelta i Kanadą ir leidžiama savaitraščio, vėliau žurnalo forma, bet galutinai pasiilktą prie savaitraščio, kuris ir dabar yra oficialus LAS organas, leidžiamas Čikagoje, JAV. Nuo 1956 m. LAS vietininkija Anglijoje leidžia „Tėvų Žemė“, kol kas dar spausdinamą rotatorium, bet dedamos pastangos spausdinti spaustuvėje.

Be įvairių politinių memorandumų įvairių konferencijų progomis, LAS buvo suorganizavęs radijo siųstuvą palaikyti ryšiams su pavergtąja Lietuva, kuris, deja, UNRROS tarnautojų buvo konfiskuotas. Tarpitainėje politinėje plėtmėje LAS reikšias per Antibolsėvikių Tautų Bloką (A.B.N.), o vėliau politikoje Lietuvos Atgimimo Sąjūdis dalyvauja Lietuvos Nepriklausomybės Talkoje (L.N.T.).

1949 m. Stėpo Jakubicko iniciatyva buvo įsteigta pirmoji LAS vietininkija Kanadoje. 1951-2 m. įsikuria LAS vietininkija Š. Amerikoje, kuriai pradžioje vadovauja J. Balčiūnas, o ilgiausiai J. Virbalis. 1954 m. įsisteigia Anglijos vietininkija, kuriai vadovauja A.J. Kaulėnas, o tais pačiais metais įsisteigusi Vokietijos vietininkija vadovauja J. Stankaitis. Australijoje LAS vietininkijai vadovauja inž. J. Rība, o Argentinoje LAS įgalotinių yra gen. T. Daukantas.

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio garbės nariai yra Vydūnas ir gen. Daukantas.

Br. Guiga

PAIEŠKOJIMAI

JUDICKAS Pranas, sūnus Tomo, prašomas atsiliepti „Europos Lietuviai“.

Čia „Atžalynas“ dainuoja

Bradfordas, tai bent vieta,
čia vilnelės, kaip vata.
Vilnos diena ir nakčia,
vilnos ten ir vilnos čia.
Vilnų net pilna galva —
kaip prancūziškas šuva.

Tokia poezija Bradforde visą savaitę, bet savaitgaliai atsikvėpti yra keletas kitokių vietų. Viena iš jų tai Mannigham parkas. Aplinkui parką taip pat gražu. Anksčiau čia buvo turtingesniųjų kvartalas. Daug turtingesnieji persikėlė toliau, ir jų kaip kurios vilos liko apleistos didelių medžių pavėsyje.

Nenuostabu, kad šioje nuolaidesnėje aplinkoje įsikūrė visos Pabaltijės, beveik šalims latvių, estų ir dabar lietuvių klubai.

Nuo parko vartų pakalnėn Oak Ave., ir, štai, Oak Villas Nr. 5. Prie įėjimo boluoja kukli išskabėlė: „Lietuvių social. klubas Yorkshire“. Daug metų praėjo, kol lietuviai prikėlė šią išskabėlę. Anksčiau Bradfordas buvo žymiai daugiau lietuvių, daug planų ir dar daugiau ginčų namų išgijimo klausimu. Neišdegė. Dabar, kai liko vos du ar trys šimtukai, pasiryžo ir įvykde. Pagelbėjo ir apylinkės.

Klubas jau gyvuoja antri metai. Laikosi įstatymų ir gerai laikosi. Pirmas pinigų kalėdodėjimas — vėjusėjo sunkiai, bet klubo baras pasirodė esąs daug dosnesnis. Jau įmokėta du trečdaliai už namus ir įsigyta inventoriaus. Daug nuopelnų turi namų perkimo komisija ir pirmoji klubo valdyba. Daug ir uoliai pasidarbavo kai kurie nariai, įrengdami barą ir kitus dalykus be jokio atlyginimo. Gerą pusmetį visas klubo ir baro aptarnavimas buvo atliekamas pačios valdybos ar jos kvieštųjų narių taip pat už dyką. Šitai klubas buvo pastatytas ant kokių, bet ir dabartinė valdyba dar turi sunkių rūpesčių.

Namų vos nupirkus, pirmasis gyventojas į juos įsikėlęs buvo naujutėliai išdžiauzas — būgnas su visomis lėkštelėmis. Tuojau pribuvo ir akordeonas. Taip jie ten ir pragyveno be gyvos dvasios pirmasis nuo bodžios dienas. O kai visais veidrodžiais sušvito baras, tada susirinko ir tikrieji klubo šeimininkai. Tada prasidėjo gyvenimas. Akordeonas ir džiazas, šeštadieniais ir sekmadieniais iki šiol šokių kambaryje ištikimai šokdina linksmus lankytojus.

Klubas, atrodo, pateisina visų dėtąsias pastangas. Norint surasti lietuvių, nebereikia lakstyti skersai išilgai Bradfordą. Savaitgaliais dauguma čia, klube, čia galima pasisėkėti prie stiklo, palostyti šachmatais ar domino, pažaisiti stalo tenisą ar preferansą „tamoje“. Čia daromi su būvimais ir vykdomi susirinkimai, nors tokiais atvejais labai jaučiamas didesnės salės trūkumas. Čia prisiglaudę skautai. Čia sėkmingai veikia šeštadieninė vaikų mo-

kykla, pajėgusi suburti rekordinį skaičių — apie 50 mokinių.

Čia dainuoja „Atžalynas“. Jis rekomendacijos nebereikalingas. Gerai ir plačiai žinomas ansamblis. Jau pasidarė būtiną jo dalyvavimas visuose minėjimuose ir šiaip parengimuose ne tik vietoje, bet tolimesnėse apylinkėse. Čia, antrame aukšte, jis turi jam pavestą kambarį, papuoštą pačių atžalyniečių darbais: Vytiimi ir aušrininkų portretais. Čia klubo nupirktas ir jam pavestas pianinas.

Dažniausiai sekmadienio rytais čia jau skamba dainos, nes atžalyniečiai per savaitę šoka aplink mašinas ir iki apkrutimo prisiklauso mašinų muzikos. Jie noriai auksia savo laisvalaikį ir pasiryžę dirba nepabaigiamą kultūrinį darbą. Vien dainomis nebepasitenkina, programai pajavinti griebiasi tautinių šokių. Kai kada scenos vaidelį vaidina. Ir vis tie patys žmonės. Kai baigiamos dainos, chorvedys šiuostosi prakaitą, o kiti pasikeičia batukus šokiams, ir tada jie praktikuojami. Dauguma jų vietiniai, bet kai kurie iš toliau, kai kas net keletą dešimčių mylių važinėja. Ir ne visi jie jauni. Yra ir žilstelėjusių plaukais. Vienas tokių, nors juokais, sako: „Pasitraukiau, kai atsirastis jaunesnių“. Kol kas nematyti, kas pakeistų. Vienas šeštadieninės mokyklos mokytojų pareiškė: „Gal mes vaikų už nieko daug neįmokysime, bet jie visą savo gyvenimą atsimins, kad buvo čia kartu, gal jie ir liks drauge su tauta“. Tikėkimės. Lauksime priaugusių jaunų jėgų. Kol kas „Atžalynas“ nenusimena. Atžalyniečiai visi jauni dvasia ir dabar ryžtingai rengiasi naujam pasirodymui, kuris greit numatomas. Vienintelis atžalyniečių slepiamas pageldivimas — susilaukti ko daugiau svečių — klausytojų ir žiūrovų.

O kol kas, jei kurį nors sekmadienio rytą, nors per klaidą įptelėjus saulelei, ištrūktumėte iš aprūkio ir dulkoni Bradfordo ir pasuktumėte Mannigham parko link, nepatingėkite pasileisti pakalnėn ir prie namų su kuklia išskabėle pasiklausykite, — ten išgirsite skambančias dainas. Tai čia „Atžalynas“ dainuoja:

— Lietuviais esame mes gime,
Lietuviais norime ir būt.
Tą garbę gavome užgime,
Jai ir neleisime pražūt.

A-tas B.

„BALTO DROBULĖS“ TEISMAS

Nidos Knygų Klubo išleistas A. Škėmos romanas „Balta drobulė“ jau yra susilaukusi skaitytojų ir griežtesnių puolimų ir pagyrimų. Tai reikštų išskirtiną su sidomėjimą knyga. To ir kraštutiniams kryptančio domėjimosi skatinamas lietuviškasis Londonas tariasi suruošti literatūrinį viešą šios knygos teismą.

— Vis tiek, — atsakė, — eikite abu. Moteris priims. Tik tu pasisakyk, kas esi. Jos tave pažįsta, kaip nultę.

Pasakė ir nubėgo tarp žemų purvinų barakų, plasdėdamas plačiomis drumzlinos spalvos kelnėmis.

— Einam, — pasakiau Osvaldui.

— Eik, — atsakė. — Aš kur nors kamputį ir pats susirasu.

Ir aš turėjau pasistengti, kad galėčiau tą visko mačiusį vyrą nusivesti kartu. Supratau, kaip jam dabar suku, ir norėdamas suraminti pasakiau:

— Jie visi prakeikta puikiai moka nepamatyti žmogaus.

Osvaldas nusijuokė:

— Toks jau žmogus. Kai ieškai, kad pamatyti, jis nemato, kai nori pasislėpti, randa. Pasaulyje milijonai džiaugiasi ir tebesidžiaugia, kad jų nepamatė, kad ieškas žvilgnis praslydo pro šalį ir užkliuvo kitur. Bet tu to nežinai. Žinau, suprantai, bet tik kaip formulę, kaip mokslą, tik neįtū. Pajusti — reikia išgyventi.

— Eisme per retais šilomis apaugusią aikštę, ir kietį jų stiebeliai kurčiai čeržėjo aplink mūsų batus. Jo kalba man pasirodė keista, ir aš tariau:

— O tu?

— Aš, taip. Aš tą žinau... Bet apie tą pasikalbėsime kita syki. Jeigu čia pasiliksime, gal rytoj, arba vėliau...

Mes buvome prie barako durų, ir aš įėjau pirmasis.

— Ką man reikės veikti? — koridorių jis dar paklausė. Aš tik patraukiau pečiais ir pasibeldžiau. Pats irgi nežinojau, ką veiksiu.

— Pradėsi laukti, kad pamatytų, — atsakiau ir nusišypsojau; nusišypsojo ir jis.

Viduj radome keturias moteriškes. Tarp dviejų lovelių ir staliuko vos beliko vietos susitalpinti. Mane jos tepažino tik iš laiško ir iš Juozo pasakojimo, o aš jas irgi tik tiek, ir jeigu būtime susitikę kieme, niekada nebūčiau pagalvojęs, kad tai jos. Ir iš Juozo laiško ir iš pasakojimų nežinojau tik apie tris, o čia buvo keturios.

Įėjau ir valandėlę neradau žodžio. Mano akys klajojo nuo vyriausios, kuri turėjo būti motina, ligi jauniausios, apie kurią jis man, tur būt, turėjo priežasties nutylėti. Ji skyrėsi iš jų visų. O gal buvo atbėgusi iš kitos šeimos. Ir motina ir abi vyresniosios buvo tamsiaplaukės, tamsiaakės ir apskritaveidės, o mažoji geltonplaukė, nepaprastai trapiu, beveik permatomu veideliu.

EMAUS STATYTOJAI

ABBE PIERRE ATSISAUKIMAS EMAUS SAVANORIŲ REIKALU

Rašo kun. Petras M. Urbaitis, SGB.

Gal daug kam lietuvių teko girdėti, skaityti spaudoje ar matyti filmą apie „Emaus skudurininkų - statytojų“ veikimą, kur „pažemintieji, nuskriaustieji ir apleistieji“, iš beviltiško dirbdami kitiems, nelaimingiesiems už juos, atgavo viltį, entuziazmą ir tikslą toliau gyventi.

Prie jų, kad ir ne taip gausiai, prisidėjo kai kurie „privilegiuoti laimingieji“, kuriems įkryjo būti laimingais, be juos iš visų pusių supančių nelaimingųjų ir apleistųjų.

Emaus iniciatyva tvirtėja, auga, plečiasi. Ji jau peržengė ne tik Prancūzijos sienas, įsikurdama keliuose Europos valstybėse, bet surado kelią net į užjūrus, persikėlė į Azijos, Afrikos ir Pietų Amerikos kontinentus. Tuo pačiu didėja ir josios reikalavimai, ypač „meilės savanorystės“, ja nimo ir kitų laisvesnių idealistų tarpe.

Prieš keletą mėnesių Emaus leidžiamasis „Faim et Soif“ — „Alkis ir Troškulys“ — mėnesinis leidinys, išspausdino paties Abbe Pierre, veikimo steigėjo, vedamąjį straipsnį su atsišaukimu į pasaulio jaunimą ir kitus laisvesnius asmenis, ga'indčius ir norinčius talkininkauti.

Savanorystė gali tęstis trumpesnį ar ilgesnį laiką, būti daugiau ar mažiau įpareigojanti, žiūrint tai, ar ji pasireiškia kokių asmeniu bendradarbiavimu, kaip, pvz., laikinu pasidarbavimu, arba net ryžtasi pasiroditi vadovauti Europos ir užjūrio „Emaus Bendruomenėms“.

Praeitą vasarą šių eilučių autoriui, pakliui į Angliją, teko aplankyti net keletą Pá ryžiaus Emauso centrų. Radau ten didoką skaičių trumpalaikių savanorių — kunigų, seminaristų, universiteto studentų ir šiaip įvairių tautybių ar net iš įvairių kontinentų atvykusių turistų. (Buvo kiek skaudu neužtikinti nė vieno lietuvių). Daugumas jų dirbo „Skudurininkų“, tai yra, senų daiktų rinkėjų skyriuje, gal dėl to darbo žymės'o pelningumo vadinamų „Emaus aristokratai ja“. Kiti dirbo plytinėję prie „machine a oublie“ ar kitų statybos reikmenų gamykloje ir tik kai kurie išrinktieji pačio statyboj.

Trumpalaikiai savanoriai, kaip ir pastovnesnieji ar pastovieji, gauna aprūpinimą maistu ir butu. Dirbama apie 8 valandas į dieną. Valgomai gerai, net keturis kartus į dieną. Darbui pasibaigus visiems paruoštas šiltas dušas. Po vakarienės laisvai galima išeiti, bet tik iki 10 valandos.

Yra vilčių, kad šiais liudro apsiereikimų šimtmečio ir Briuselio pasaulinės parodos metais, kai vyksta didesnis judėjimas, susirbas daugiau savanorių Emaus. Duok, Dieve, kad tokių susirastų ir iš lietuvių, ypač gi iš paugiesnio studijuojančio jaunimo.

Kai kuriuose kraštuose „už uždangos“ praktiškai pedagoginiai, socialiniai, eko-

nominiai sumetimais vos 14 metų jaunuočiai verčiami padirbėti bent porą savaitių ne taip jau ilgų vasaros atostogų metu. Daug kam perėjimas nuo protinio ir raumenų pamankstinimo darbą yra kaip tik sveikiausias ir vaisingiausias poilsis.

Mūsų jaunimui Emauso patirtis būtų visam gyvenimui gražus atsiminimas, gili krikščioniškos sociologijos pamoka, pasipratinimas naudingoje prancūzų kalboje. „Sakoma, kad „sotus alkanas neužjaučia“. Tai reikštų, kad kas turi namus, tas nebepatįčia benamių.

Nežinia, kiek mūsų tautiečių, išblaškytų po platųjį pasaulį, turi namus ir kiek jų nebenturi. Vis dėlto reikia tikėtis, kad ypač tremties lietuviai, tiek nelaimių pergyvenę, tiek vargų patyrę, savaime turėtų būti jautūs ir, pagal išgales, dosnūs ne tik savo artimiesiems Lietuvoje ar Sibire, bet ir nelaimingiems kitataučiams. Galų gale juk esame visi tos pačios Dievo šeimos vaikai. Kardinolas Suhard šiuo atveju pastebi: „Nė vienas nėra šventas nei gyvendina visur skelbiamąją Evangeliją, jei nedaro, kas jo galioje, kad kiekvienas būtų aprūpintas pastoge, darbu, pragyvenimo galimybėmis, poilsiu, išsilauklėjimu ir pan. Be šių dalykų gyvenimas tampa neįmanomas“. Kas giliau įžvelgia į šių dienų žmonijos mizerijos geografiją, svarsto jos priežastis ir numatomas pasekmes, lengvai supranta, kad atėjo laikas Revoliucijų revoliucijai ir įstatymų įstatymui, jog būtų galima aptarauti bent pačius labiausiai apleistus. Šaukštų upės nelissemis, tačiau kad ir meiliausias pasiaukojimas, atliktas su krikščioniška meile ir platesne pasaulėžiūra, padarys mus turtingesnius laike ir amžinybėje.

Dėl išsamesnių informacijų ir apskritai visais veiklos reikalais kreiptis į Emaus Veikimo Centrą:

Rev. Abbe Pierre, 32, rue Bourdonnais Paris 1-er, France.

Atsiųsta paminėti

MOTERIS, Nr. 2 (11). Rašo kun. Pr. Gaidamavičius, E. Tumienė, kun. B. Pacevičius, M. Indriūšaitė, L. Miežinienė, V. Ramunė, S. Stasienė, K. Keblinkienė, J. Narinė, S. Bubelienė, B. Pabedinskienė ir kt.

Europos Lietuviškoji Periodika

DARBININKŲ BALSAS, Nr. 6 (24). Vedamas: Nauji viliojimai; kiti straipsniai: Socialistinės idėjos, Vakarų ir Rytų vėjai, Ar komunistų partija yra politinė partija? (J. Gutauskas), Pasiruoškime senatvei (K. Valteris), Kronika.

— Ponas komendantas neseniai išėjo. Jis tuoj ateis, tamstos jo palaukite koridoriuje, — prašneko vyresnioji duktė.

Pažiūrėjau tai tiesiai į akis ir nusišypsojau, o ji susiraukė, patraukė pečiais ir žvilgtelėjo į motiną, lyg norėdama pasiskusti tuo įžiliu svečiu. Motina irgi rengėsi ką sakyti. Ji gal būtų skundusis, kad jie priversti labai ankštai gyventi ir kad nesibaigianti klientūra be reikalo baigianti tūpinti jų, nelaimingų moterų, nervus. Užuoť vyrą susiieškoję kur stovykloje ir tenai visus reikalus susitvarkę, jie čia ir čia. Bet ji nespėjo praverti lūpų, kai pasakiau:

— Nemaniau, kad Birutė mane kada pro duris varytų.

Mergaitė vėl pasisuko į mane. Ir visos sužiūro, tik Birutė purtė galvą. Ne, ji tokio neatsimenant ir nežinanti, iš kur galėčiau jos vardą žinoti.

— Aš žinau ir daugiau. Ir poniją Oną ir Juzytę, mažąją, kuri buvo pakrikštyta pagal tėvą. O jūs Kestą, tur būt, taip pat žinote.

— Kestas! — susuko visos trys.

— Kestas, akibraiža, kaip norite, — pridėjau.

Nespėjau susivokti, kaip toji pati Birutė priško ir pakibo ant kaklo. Ji išbučiavo veidus, o per ją veržėsi jaunesnioji ir motina. Jos tuojau nuvėnė kuorine, nutempė miline ir, jeigu būtų žinojusios, kad kelinta diena tebesu nenusilavęs kojų, būtų šokusios ir tų naučių.

Kai pakankamai susipažinome, tariau:

— O čia mano kelionės bičiulis Osvaldas, — ir nustebau: jo kambarys nebėbuvo.

Išbėgusios mergaitės rado gatvėje ir tik tempte teatsitempė.

Po valandėlės sėdėjome prie staliuko ir buvome laimingi, bent aš buvau toks, nes nereikėjo nieko pasakoti. Visą laiką kalbėjo moters. Jos pirma turėjo išpasakoti, ką kuri žinanti apie mane, ką išskentusios per karą ir kaip patekusios į tas plynės. Bekalbant atsirado geros tikros kavos ir užkandos.

Tik geltonplaukė mergaitė nieko nekalbėjo. Ji susirietė vienos lovos kojgalę ir didelėmis mėlynomis akimis žiūrėjo į mane. Man tarpais pasirodydavo, lyg tą veidėlį būčiau kur matęs, lyg būčiau ir tas akis kur žiūrėjęs, ir vėl viskas apsisitraukdavo lyg rūkų. Kartais ir moterų kalbos nūeidavo pro šalį, o norėdavau paklausti, iš kur toji mažytė, bet moters tuo tarpu vėl pagaudavo mano dėmesio siulą, ir aš nenorėjau jų pertraukti.

Krikšto apeigos

Bažnyčia moko: kada krikštas teikiamas iškilmingai, vadinasi, bažnyčios krikštykloje su visom nustatytom apeigom, turi būti bent vienas, daugiausia du krikšto tėvai. Jei krikšto tėvas yra vienas, jis gali būti vyras ar moteris, vis tiek kurios lyties būtų krikštijamasis. Jei du krikšto tėvai, tai turi būti vyras ir moteris. Pagal Bažnytinę Teisę, krikšto tėvais negali būti priklausą kokiai herezijai ar sektai, ekskomunikuoti ar kitaip išskirti nuo teisėtų bažnytinų veiksmų. Krikšto tėvų pareiga rūpintis savo krikštavaikio religiniu ir doroviniu auklėjimu, šviesti geru pavyzdžiu, kada reikia — pagelbėti materialškai. Krikšto apeigose jie atstovauja kūdikiui, jo vardu atsa kinėja į kunigo klausimus, duoda krikšto pažadus, su savo krikštavaikiu sueina į dvasinę giminybę, kuri sudaro ardomą kliūtį galimai tarp jų moterystei. Krikšto tėvai turi būti bent 14 m. amžiaus ir žinoti pagrindines tikėjimo tiesas. Per krikštą kūdikis gauna vardą, kurį parenka jo tėvai, globėjai ar klebonas.

Svarbiausios krikšto apeigos yra šitokios. Kunigas klausia krikšto tėvus, kas norima krikštu gauti. Gavęs atsakymą, kad norima tikėjimo, duodančio amžinąjį gyvenimą, kunigas primena, kad tam gyvenimui gauti yra būtina laikytis Dievo įsakymų. Skaitomi egzorcizmai, kūdikio kaktą ir krūtinę paženklina šv. kryžium, ir kunigas meldžiasi, laikydamas dešinę ranką ištiestą ant kūdikio. Tai reiškia, kad kūdikis gauna kryžiaus ženklą, kaip ginklą kovai su tamsybių galybėmis ir šiai kovai jis turi būti pasirėngęs. Kūdikiai i burną duoda pašvęstos druskos, kaip išminties maisto, kad būtų uolūs Dievo tarnybai. Tada įeinama į bažnyčią, ir kunigas su krikšto tėvais garsiai kalba tikėjimo išpažinimą „Tikiu į Dievą Tėvą“ ir „Tėve mūsų“. Prie krikštyklos kunigas patepa seilėmis kūdikio ausis, primindamas, kad nuo šiol juls turi atsidaryti Dievui ir Jo žodžiams. Krikšto tėvai kūdikiu vardu duoda dą krikšto pažadus, kad jis nuo šiol atsisako piktosios dvasios ir visų jos darbų, puikybės ir nori priimti krikštą ir tapti Bažnyčios nariu. Kunigas šv. katechumenų aleijumi patepa kūdikio krūtinę ir pečius, kad Jėzus Kristus vardu turėtų amžinąjį gyvenimą, nes Kristus jungas yra saldus ir Jo našta lengva. Tada ant kūdikio galvos pilamas vanduo ir tariai krikšto formos žodžiai, šv. chrizma patepa mas viršugalvį, kad jis jau yra krikščionis ir gavęs šv. Dvasios krikšto atgimimo malonę. Kūdikiai duoda baltą drabužėlį ir degančią žvakę į rankas, kaip nekalto gyvenimo, gyvo tikėjimo ir gerų darbų ženklą, kad, užlaikydami krikšto pažadus ir Dievo įsakymus, pasiektų amžiną gyvenimą danguje. Apeigos baigiamos linkėjimu: „Eik ramybėje, ir Viešpats tebūnie su tavimi!“

P. Dauknyis, MIC

Pamaldos
LIETUVIŲ SODYBA — birželio 29 d. 11 v.
BRADFORD — birželio 29 d., 12.30 val.

MOKSLO VEIKALAS APIE MAŽĄJĄ LIETUVĄ

Netrukus baigiamas spausdinti veikalas apie Mažąją Lietuvą. Tai penkių mokslinių studijų rinkinys, paruostas Lietuvos Vakarų Studijų Komisijos pastangomis ir parama. Gausiai iliustruoti mokslinių kruopštumu parašytų studijų autoriai yra M. Gimbutienė (Rytprūsių ir Vakarų Lietuvos priešistorinės kultūros apžvalga), J. Lingis (Arklas baltų srityse), J. Gimbutas (Lietuvių sodžiaus architektūra Maž. Lietuvoje), J. Balyš (Maž. Lietuvos tautosakos bruožai) ir J. Žilevičius (Maž. Lietuvos liaudies muzikos bruožai). Prie studijų jungiamos santraukos anglų ir vokiečių kalbomis. Kvalifikuoti ir pasižymėję mokslininkai kiekvienas iš savo srities atskleidžia šiandien žiauriausiu būdu surusinto krašto lietuviškumą. Tai pirmas lietuviškų politinių organizacijų ir institucijų (ALT, Diplomatines Tarnybos, VLK ir LLK) bendros iniciatyvos žingsnis į politinę moksline dirvą. Jis yra vertas visos lietuvių visuomenės dėmesio.

Veikalas apie 330 puslapių. Kaina 5 dol. Užsisakyti galima pas leideją: Lithuanian Research Institute — Lietuvos Tirtimo Institutas, 70 Fifth Avenue, 9th floor, New York 11, N.Y.

Vis daugiau baldų iš drožlių. Pranešimai iš atskirų baldų fabriku rodo, kad vis daugiau pereinama prie baldų gamybos iš drožlinių plokščių. Pavyzdžiui, Kauno baldų kombinatė visi rašomieji stalai ir knygu spintos imama gaminti iš drožlių sintetinių plokščių. Tos baldų detalės esančios pigesnės už medienos ir savo kokybe nē kiek neblogesnės. (E)

Daugiau kaip 20 lietuvių studijuoja visąsajunginiuose kinematografijos institutuose Maskvoje ir Leningrade. Pastarais metais čia studijas baigė 11 lietuvių, kurie dabar dirba Lietuvoje. (E)

JURGIS JANKUS

Susitikimas

(Tąsa iš pereitos savaitės)

Bičiulis stabterėjo. Valandėlę stovėjo kaip įkaltas ir žiūrėjo į mane, paskum emė juoktis akys, paskum ir visas platus geras veidas. Ne, jis tebebuvo tas pats mažų dienų Juozas. Aš jau žinojau, kad jis nusikeičia plačiai, plačiai, paskum prieis ir apsikabins. Bet jis nieko nepasako, net lūpų nepravėria, tik žengia į manę ir tiesia ranką. Aš tebesišypsau, bet jo akys stovi ašaros. Didelės. Jos nebeišsilaiko ant blakstienų ir krenta per besišypsančius veidus. Nebeišsilaiko ir aš. Juntu, kad ir mano akys srūva. Mes apsikabiname ir valandėlę stovime tylūs, paskum jis staigiu judesiu atstumia mane. Aš turiu pakelti galvą, kad galėčiau matyti jo veidą ir akis.

— Apsiverkėm, Kestai, kad tave kur pabelis į galulaukė nujoūt, — prašneko. — Aš einu, o tu stovi čia vidury stovyklos. Ir aš nežinau, kad tu čia! Einu ir nieko nežinau, kad tave! Prakeiktas nežinojimas!

— Ir aš nežinojau, — mėginu sakyti, bet jis nutraukia. Jis dabar kaip tekanti srovė.

— Pinaši keliai, Kestai. Kestūčiu tave mergaitės tegu vadina, o man tu Kestas, akibraiža, nuostabiausias berniukas, tu!

Jis vėl mane apkabina ir spaudžia prie savęs kaip moterį, nes aš mažas ir lengvas, o jis toks pat, visiškai toks pat ilgas Juozas, senas bičiulis, apie kurį daug daug sykių buvau pagalvojęs svetimo krašto keliais beklajodamas.

— Bet dabar atleisk. Nieko neklausk ir pats nieko nepasakok. Svetimais reikalais ir aš lakstau. Eik tiesiai į aną baraką, į pirmas duris po dešine. Ten rasi maniškes. Pasveikink jas. Gražiai, Kestai. Jos visos geros ir visos daug kentėjo, tik gal truputį perdaug irzlės. Bet irzlūs ir mes, ar ne? Nueik! Kol pasisveikinsi, ir aš jau būsiu sugrįžęs.

Osvaldas stovėjo šalia, krapštinėjo lazdele anglių degesius, tarpais pakeldavo akis į mudu ir nusišypsodavu. Jis buvo užmirštas. Ir Juozas jo nepastebėjo, lyg čia su manim būtų atėjęs ne žmogus. O jeigu iš tikrųjų būtų buvęs ne žmogus, bet šuo, jis greičiausia būtų paplojęs jį per galvą ir paklausęs, iš kur tokį ištraukiau.

— Mano kelionės bičiulis, Osvaldas, — pasakiau. — Klaidpėdėtis, — greitai pridėjau.

BARAVYKININKU KAMPĖLIS

Dėmesio namų savininkams!

Baravykininkų vykdomasis komitetas, norėdamas padėti tautiečiams namų savininkams, kurie pasiryžę keliauti į užjūrius, bet negali parduoti savo namų, praneša, kad už mažą 10 svarų mokestį, baravykininkai sutinka perimti visus tuos namus (su gyvu ir negyvu inventoriu) savo nuo savybėn, tuo atpalaiduodamas tautiečius nuo rūpesčių ir nemigo naktų. Skubėkite pasinaudoti šia reta proga.

Sveiklinimas

Baravykininkų vykdomasis komitetas sveikina praėjusį jaunimo suvažiavimą Lietuvių Sodyboje, konstatuodamas labai linksmą faktą, kad mūsų jaunimas išlaidė išveivijoje visas būdingas žymes, būtent: krepšinį ir Oželį. Tai ir sudarė visą tokią turiningą suvažiavimo programą. Žinoma, čia didelis nuopelnas tenka to suvažiavimo organizatoriams ir jaunimo valdybai, kurią už tuos didžius nuopelnus sutinkame priimti į baravykininkų organizaciją.

Atsiprašymas iš anksto

Baravykininkų organizacija, savo pagrinduose būdama naujai demokratiška, nevens savo skiltyse įdėti balsų, kurie, taip sakant, gal kiek ir ruožai. Žinoma, jie nėra užkietę raudonieji, bet tokie, kurie per nesupratimą ar pagaliau per ambiciją Lietuvoje, ar šiaip turėjo kurį nesupratimą su valdžios atstovais. Tokie žmonės paprastai tulžingi. Šįkart įdedame vieną tokį laišką.

Rašo Z. Kulipka (nesajunginis, nebaravykinis):

„Draugai, užtenka badauti kapitalistinę valstybę, užtenka fabriku dulkės ir sėbrutę traukti. Plačioji tėvynė laukia, paukštelis čiulbonėlis, mėlynas dangus, avi nėlis kolūkio laukuose striksi, me, me beblaudamas, o pats kolūketis linksmas basas vaikšto, kojų nevargindamas batuose. Tuo tarpu kapitalistinėje valstybėje nedar

bas ir kiti nesklandumai. Štai kad ir pats DBLS reakcinės organizacijos pirmininkas autobusais nesinaudoja, darbo neturi — iš sąjungos gyvena, o čerka išmeta tik per šventes. Tai jei jau pirmininką tokios nelaimės glosto, ką jau bekalbėti apie eilinius išsivius. Susipraskime, draugai! Ne į Ameriką, o į tikrą rojų!“

V-sis VISUOTINIS JAV LIET. KRIKŠČ. DEMOKRATŲ SUVAŽIAVIMAS

įvyko Čikagoje. Išrinktas naujas centro komitetas. Pirmininkas — Dr. Kr. Šidlauskas, vicepirmininkas — Pr. Vainauskas, sekretorius — P. Maldeikis, išdininkas — Dr. V. Litas, nariai — Dr. Danilevičius, K. Pabedinskas, kan. V. Zakarauskas, A. Gražiūnas ir St. Dzikas. Į revizijos komisiją išrinkti: Staniškis, Alšėnas, Kloris. Garbės teismas paliktas senas. Priimtoje rezoliucijoje visiems lietuviams priminta šventa pareiga kovoti už Lietuvos išlaisvinimą. Viso pasaulio lietuvių raginami tam tikslui jungtis apie Vilką, JAV lietuviai telkia si apie Altą. Diplomatus konferencija palkėjo būdėti Lietuvos teisių sargyboje. Skatinama Lietuvos laisvinimo darbą varyti kartu ir solidararia su kitų pavergtų tautų politiniais veiksniais. (E)

Medžius kerta parkuose. Nors praėjusiais metais buvo įsteigtas Gamtos apsaugos komitetas, o rajonuose paskirti gamtos apsaugos inspektoriai, daug kur medžius kerta ne tik miške, bet ir parkuose, skundžiamasi „Tiesoje“. Kai kur naikinamos ištisos liepų alėjos. Kai keliai apsodina mišiais medeliais, nedaug jų išsilaiko iki sekančių metų, nes yra sužalojami. Kelių apželdinimo darbai taip ir tenka kasmet iš naujo pradėti. Sunki esanti kova ir su brakonieriais. Tad siūloma gamtos apsaugos draugijas kaip visuomenines organizacijas steigti kiekvienoje apylinkėje, kad pati visuomenė būtų labiau paskatinta sau gauti gamtą. (E)

Palangoje ieškoma mineralinių šaltinių. Jau iškastas vienas 400 metrų gylio šulinys. Tikimasi prieiti prie karštų mineralinių šaltinių. (E)

Birutės kalne statys aukurą... Tai praneša Vilniaus radijas. Tai būsiąs Eglės, žalčių karalienės, aukuras. Būsiąs pastatytas dar šiais metais. (E)

Kazachai mokysis Lietuvoje, kaip prekiauti. Į Lietuvą birželio pradžioje atvyko Kazachijos respublikos jaunųjų prekybos darbuotojų delegacija, kuri aplankys įvairias Lietuvos vietas, susipažindama su Lietuvos prekybos organizacija. (E)

Ten, kur Nemunas banguoja

Tarybinės spaudos ištraukos, kurios aiškios ir be aiškinimų.

Oi nelaimė, ką aš matau —
Širdį ver kaip yla:
Numylėtojų mano vietoj
Gyvena barzdyla.

A. Vienažindys

PILIEČIAI!

VYKSTA PERKELIMAS Į ŠIAURĖS KAZACHSTANO SRITIES KOLŪKIUS

Nuo birželio 15 dienos iki 20 dienos — paskutinis šeimų perkėlimo laikas šiais metais. Darbininkai telkiami taip pat statybinių organizacijoms, esančioms Lietuvos TSR Akmenės rajone ir Kazachijos TSR.

Visais perkėlimo klausimais kreipkitės: Vilniuje, Kostiuškos g. 6, Kaune, Stalino pr. 12 ir 82; Klaipėdoje, Petro Cvirkos g. 27; Šiauliuose, Vilniaus g. 143 ir į rajono vykdomąjį komitetą; Panevėžyje į miesto vykdomąjį komitetą, o taip pat į visus respublikos rajonų vykdomuosius komitetus.

Vyriausioji perkėlimo ir darbininkų organizuoto telkimo valdyba prie LTSR Ministrų Tarybos

„Tiesa“, 1958 m. birželio 11 d.

TOKS ĮSTATYMAS YRA...

Rokiškio statybos - remonto kontoros viršininkas Smirnovas visada gerbė įstatymus. Bet ypač jo pagarbi pažūra į įstatymus padidėjo tada, kai jis atsidūrė miesto vykdomojo komiteto pirmininko kėdėje, sėdėdęs ten pavaduoti besigydančią pirmininką.

Ateis pilietis pas Smirnovą skustis kokią nors savo vargais, jis, oriai sėdėdamas už stalo, tuoj atsiverčia atitinkamus popierius ir išaiškina, kad, esą, brolaus, toks ir toks įstatymas. Įstatymą jis aiškina su malonumu, retkarčiais paskaitydamas atitinkamą paragrafą ar instrukciją. Ir jei tu neteisus — keliauk sveikas. Jeigu teisus, tada Smirnovas pagalvos, pagalvos ir pasakys:

— Palauk, grįš pats pirmininkas, pažiūrėsim.

Įeina kartą atsargiai pravėręs bepirmininkaujančio Smirnovos kabineto duris toksai Izidorius Ragelis.

— Brangus tamsta pirmininke, — nuo pat durų pradėjo jis. — Iš jūsų malonės norėčiau namą nusipirkti. Girdėjau, turite galimybės parduoti. Sakau, gal neatsisakysite...

Izidorij Ragelį Smirnovas pažino. Iki pirmininkavimo jie vienas kitą vadindavo „tu“. Bet dabar šiek tiek kitaip. Smirnovui patiko toks nuolankumas.

— Yra toks įstatymas, — oriai pratarė jis, ieškodamas ant stalo instrukcijos. — Bet, matai, tu negyveni tame name, kurį norime parduoti. O instrukcijoje rašoma, kad pirmenybė pirkti komunalinius namus turi tų namų gyventojai.

— Bet aš gyvenu netoli jo, kitoj gatvės pusėj. Aš, pirmininke, kaip žinot, reikalui esant nepaslykštėsiu... vadinasi, jei reikės... Juk ne pirmą kartą...

Smirnovas pakilo nuo stalo ir priėjęs patikrino, ar gerai uždarytos durys.

— Įstatymų aš nepažeidinėsiu, — pareiškė jis vaikštinėdamas po kabinetą. — Bet jeigu jau taip, tai reikės tave kaip nors prie įstatymų pritaikyti. Palik pasą...

Ragelis išėjo švytėdamas ir nuskubėjo apžiūrėti savo būsimąjį namą.

— Teks tau tuoj iš čia išsikraustyti, kaimyne, — pasakė jis ten gyvenančiam vietinio ūkio valdybos darbininkui Antanui Sabaliauskui. — Aš perku šitą namą.

Sabaliauskas tuoj pat nuėjo pas Smirnovą.

— Kaip gi čia su manim, draugas Smirnovai? Jeigu parduodat, tai pirmenybė man... Juk aš ten eilę metų gyvenau, tvarkingai nuomą moku, pasiremontuoju.

— O pinigų tu turi! — pasidomėjo Smirnovas.

— Penktadalį, kaip reikalaujama, sukrūpėsiu, o likusius per trejetą metų išmokėsiu.

— Žino, žaltys, įstatymus, — pagalvojo nepatenkintas Smirnovas. — Palauk, — susiraukė jis. — Grįš pirmininkas, pažiūrėsim.

Sugrįžo į pirmininkas Gutauskas. Sabaliauskas tuoj pas jį. Bet, pasirodo, ne velni pirmininkas savo vietoje buvo palikęs bičiulį. Apie Izidoriaus Ragelio pritaikymą prie įstatymo jėdė jau buvo susitarę. Sabaliauskas net prasižiوتي nespėjo. Kalbėjo pirmininkas.

— Nori pirkti — pusę pinigų įnešk iš karto.

— Bet įstatyme kitaip sakoma, — mėgino prieštarauti Sabaliauskas. — Iš karto reikalaujamas penktadalys.

— Įstatymas lieka įstatymu, o nori pirkti — turėk pinigų.

Sabaliauskas vieną kitą daiktą pardavė, surinko reikiamą sumą pinigų ir nuėjo pas pirmininką. Gutauskas jį priėmė šiek tiek šilčiau.

— Žinai, brolyt, mielu noru parduočiau, bet kad namas jau nupirktas.
— Juk aš tame name gyvenau.
— Be tavęs ir kitį gyvenau.
— Kaimynė nepirks. Aš kalbėjau.
— Kitas kaimynas nupirko.
— Kitų nėra.
— Gyveni po vienu stogu ir nežinai. O Ragelis kur gyvena?
— Kaimynystėje. Kėstučio 11.
— Dar ką išgalvosi. Jis prieregistruotas Kėstučio gatvė Nr. 8. Prie dokumentų neprikibi. Štai jis ir nupirko namą. Nori tikėk, nori netikėk, o iš buto teks kraustyti, kur tik nori.

O kur žmogus kraustysis? Juk nei Smirnovas, nei Gutauskas neužleis Sabaliauskui savo buto. Jei kas pabandytų iš jų atimti, tai jie taip pasiremtų įstatymais, kad neišeitų. Jeigu jiems reikės, tai jie save tuo labiau mokėtų pritaikyti prie įstatymo.

Labai jau lankstūs piliečiai. Bet kažin, kaip jie išsisuks, kai įstatymai bus taikomi jiems, o juk įstatymas sukčiams yra... Tikrai yra.

V. Žukauskas, E. Uldukis
Iš „Tiesos“, 13.4.1958.

MIELI SKAITYTOJAI,

Praktika parodė, kad ekonomiškiausia siųsti į Lietuvą savo pačių supirktas dovanas. Tokios rūšies siuntinius ekspedijuoti specialistai yra: Lithuanian dep., P.&B. SUPPLY CENTRE LTD., 8 A, Thurloe Place, London, S.W.7.

Tel. Kensington 4281.

Galima taip pat sudaryti siuntinius ir iš mūsų krautuvėse ir sandėliuose esančių prekių. Turime viską, ką Londone galima turėti ir kas į Lietuvą siunčiama, įskaitant vaistus, maistą, avalynę, rūbus ir t.t. Rašykite lietuviškai! Aplankykite mus!

! PRAŠOM ĮSIDĖMĖTI!

Geriausios rūšies ir vertingiausi vaistų siuntiniai paruošiami patyrusio vaistinininko priežiūroje, ir šitos srities visokios informacijos

NEMOKAMAI DUODAMOS:

ACTON PHARMACY (EXPORT) LTD

24, Church Road, London, Acton, W. 3.

Telefonas: (Londonas) ACOn 0712

Savo giminėms ir draugams galite padėti siųsdami vaistus ir kitokias prekes

PAPRASTU AR ORO PASTU

Priimame užsakymus iš Didž. Britanijos ir kitų kraštų. Prašom rašyti lietuviškai, ir atsakymas jums išblašys betkokių abejonimus.

Mūsų specialybė:

PASTU SIUNČIAME: mišrius siuntinius, įskaitant vaistus, klausai stiprinti aparatus, tekstilės gaminius, apavą, odą, kojines, įrankius, maistą ir t.t.

JŪROS KELIU: Singerio siuvamąsias mašinas, dviračius, mezgimo mašinas.

Priimame išsiųsti ir pačių Didž. Britanijos karalijoje supirktasias prekes.

Prašykite smulkesnių nurodymų ir patarimų. MES PRISITAIKYSIME PRIE JŪSŲ NORŲ IR REIKALAVIMŲ!

Siųskite savuosius dovanų siuntinius į Lietuvą

per

N E P S

(NORTH OF ENGLAND PARCEL SERVICE)

LATVIŲ FIRMA

30, Grange Terrace, Chapeltown Rd., Leeds, 7.

Tel. 44536

Priėmimo valandos:

pirmadieniais-penktadieniais 5-9 val. p.p.

šeštadieniais 1-5 val. p.p.

sekmadieniais 10-12 val. rytą.

Bradford, 5, Clifton Villas (Latvian Club)

pirmadieniais 6.30-8.30 val. p.p.

Halifax, 56, Oxford Terr., St. James Rd.

šeštadieniais 3-5 val. p.p.

(išskyrus kiekvieną pirmąjį mėnesio šeštadienį)

Rochdale, 63, Park Rd., (pasiekiama autobusu 3 ir 6A, einančiais į Heybrook)

pirmą kiekvieno mėn. šeštadienį 2-5 v.p.p.

Mes siunčiame jūsų sudarytus siuntinius ar pagal pagelavimus sudarom siuntinius iš savo turimų atsargų.

Turime didelį pasirinkimą vilnonių medžiagų eilėms, kostiumams ir apsiaustams, taip pat kitokių audinių ir apavų.

PAREIKALAVUS SIUNČIAME MEDŽG. PAVYDŽIUS. MAISTO SIUNTINIAI. Persiuntimas garantuotas (įskaitant prievolės ir kitas išlaidas). VAISTAI. Siuntiniai kro paštu iki 22 svarų.

